

FM: Degvielas cenu pieaugums joprojām būtiski ietekmē inflāciju Latvijā

Publicēts: 08.11.2018.

Patēriņa cenu indekss šā gada oktobrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, turpināja pieaugt, sasniedzot 3,2%. Līdzvērtīgs kāpums gada griezumā bija fiksēts arī septembrī. Sasniegtais pieaugums gan septembrī, gan oktobrī ir augstākais kopš pērnā gada maija. Līdz ar to jāsecina, ka cenu pieauguma spiediens pēdējos mēnešos nedaudz palielinājies. Jāatzīmē, ka šogad patēriņa cenas pieaug straujāk ne tikai Latvijā, bet arī pārējās Baltijas valstīs un vidēji Eiropas Savienībā (ES). 2018. gadā pirmajos desmit mēnešos harmonizētais patēriņa cenu indekss ES vidēji ir palielinājies par 1,8% salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo periodu, bet Latvijā šajā laika periodā patēriņa cenas bija par 2,5% augstākas.

Tas, ka inflācija Latvijā ir augstāka par ES vidējo, norāda uz preču un pakalpojumu cenu konvergenci ar ES vidējo līmeni. Papildus tam 2018. gadā Latvijas ekonomikas izaugsme ir būtiski augstāka par ES vidējo, kas arī stimulē cenu pieaugumu. Šā gada pirmajos trijos ceturkšņos Latvijas reālais iekšzemes kopprodukts (IKP) pēc sezonāli neizlīdzinātiem datiem palielinājies par 4,7%, kamēr ES vien par 2,1%.

Noderīga ziņa? Padalies!

Oktobrī un iepriekšējos mēnešos lielāko ietekmi uz patēriņa cenu kāpumu Latvijā radīja degvielas cenu pieaugums. Degviela bija par 17,6% dārgāka nekā pērnā gada oktobrī, dīzeļdegvielas cenai palielinoties nedaudz straujāk par benzīnu. Būtiski dārgāka degviela izskaidro 1 procentpunktu no vidējās gada inflācijas oktobrī. Degvielas cenu īstermiņa svārstības galvenokārt nosaka jēlnaftas cenas pasaules biržās. Šā gada oktobrī bija sasniegta augstākā naftas cena kopš 2014. gada decembra, un Brent markas jēlnaftas cena bija 80,6 ASV dolāri par vienu barelu. Salīdzinot ar attiecīgo periodu pērnajā gadā, kad vidējā jēlnaftas cena par barelu bija 57,6 ASV dolāri, pieaugums ir būtisks – 39,9%, tādējādi ietekmējot arī degvielas cenas Latvijā. Savukārt salīdzinājumā ar šā gada septembri naftas cena pieauga tikai nedaudz, mēneša laikā degvielas cenai Latvijas degvielas uzpildes stacijās augot par 2,6% .

Būtisku devumu patēriņa cenu kāpumā noteica arī ar mājokli saistīto preču un pakalpojumu cenas. Piemēram, tādu komunālo pakalpojumu kā gāzes un siltumenerģijas piegāde šā gada oktobrī palielinājās attiecīgi par 9,6% un 4,4%, ko pamatā arī noteica ievērojami augstākas energoresursu cenas nekā iepriekšējā gadā. Cietā kurināmā strauju cenu pieaugumu par 21,8% gada griezumā noteica koksnes cenu kāpums. Savukārt ūdensapgādes pakalpojumu cenu pieaugumu par 6,9% gada griezumā noteica ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi SIA "Rīgas ūdens", kuri stājā spēkā no šā gada 1. jūnija. Tādējādi augstākminēto ar mājokli saistīto preču un pakalpojumu cenu kāpums oktobrī izskaidro 0,8 procentpunktus no vidējās gada inflācijas šajā periodā.

No pārējiem pakalpojumiem vēl jāatzīmē apdrošināšanas pakalpojumu sadārdzinājums par 6,8%, ko noteica transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas cenu pieaugums. Veselības aprūpes pakalpojumu cenu kāpums par 2,6% ir saistīts ar ambulatoro pakalpojumu cenu pieaugumu. Savukārt ēdināšanas pakalpojumi gadā laikā kļuvuši par 4,1% dārgāki.

Eiropas Komisijas apkopotie patērētāju konfidences rādītāji norāda uz to, ka inflācijas gaidas Latvijā norimst. Kā liecina aktuālākie dati, inflācijas gaidu indekss šā gada oktobrī sasniedza zemāko vērtību kopš 2016. gada decembra, kas nozīmē, ka pēc patērētāju

domām turpmākajos mēnešos cenu pieauguma temps mazināsies. Ņemot vērā bāzes efektus un naftas cenu samazinošo tendenci šā gada novembrī, patēriņa cenu pieaugums atlikušajos šā gada divos mēnešos būs zemāks nekā fiksētais kāpums oktobrī, taču saglabāsies ap 3%.

Mēneša laikā, salīdzinot ar septembri, patēriņa cenas ir kāpušas par 0,7%. Cenu kāpumu pārsvarā noteica oktobrim raksturīgā sezonālitate dārzeņu, kā arī apģērbu cenās. Dārzeņu cenas pēc ražas novākšanas sezonālā perioda krituma atgriežas normas robežās, mēneša laikā pieaugot par 9,6%. Savukārt, mainoties apģērbu veikalu sortimentam – ziemas kolekcijai nomainot rudens, šo preču vidējā cena mēneša laikā palielinājās par 6,3%. Oktobrī inflāciju palielināja arī degvielas cenu pieaugums par 2,6% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-degvielas-cenu-pieaugums-joprojam-butiski-ietekme-inflaciju-latvija>